

ואלו מגלחין פרק שלישי מועד קטן

ב.

עין משפט
ג'ר מצוה

קו א טו"ש פ"ד סימן
שט ספי"ג ו'א"ח
ס"י תקמ"ט ספי"ו:
קח ב מ"י פ"י מהלכות
אכל הלכה ח טו"ש פ"ד
ט"ד ס"ג:
ק"ב ג מ"י ט"ז הלכה ג
סג ע"ג דבנ"ג ז
ולא"ן ע"ה טו"ש פ"ד
ספי"ג ו'א"ח ס"י תקמ"ט
ספי"ג ז:
ד' טו"ר י"ד ס"י ע"ה:
ק"ו ה ו' מ"י ט"ז הלכה
ה סג ט"ז טו"ש פ"ד י"ד
סימן ט"ז ספי"ג א:

שכבר נתעסקו בו ברנ"ג. תנחומין וזכרה צשורה והר"ט
דפירש לענין הצרחה חולק על מחזור מוטר"י שפירש
צסס רש"י שהיה אומר * שאין עושים הצרחה כרגל הואיל וליכא
אצילות ולאחר הרגל נמי לא יעשוה הואיל וצטלה סעודה ראשונה
פ"י דמספיקא ליה לרש"י אי הצרחה
צמועד אי לאחר המועד דשמא
הצרחה אינו עסקי רבים הואיל
וימיד יכול לעשות ועל הצרחה פירש
לקמן כל יום ראשון אסור לאכול משלו
אפי"ו אולם שתי פעמים ציוס דהא לא
קאמר גמרא סעודה ראשונה אלא
יוס ראשון:

כל שהוא משום אצל רגל מפסיקו. שר"ך להשלמו אחר הרגל
כיון דכי יש צשני ימים לפני הרגל כר"ך להשלם ולשכח חמשה
ימים אחר הרגל: כל שהוא משום עסקי רבים. כלומר תנחומי
רבים אין רגל מפסיקו [כדן] שהיא כר"ך להשלם ולעסוק צו אחר
הרגל אלא מתעסקין צו צרגל: ארבעה
ימים הראשונים. של אחר הרגל
רבים מתעסקים צו ומשלימין לשלשה
שנתעסקו צרגל צכצו ונתעסקו צו
צרגל שלשה ימים: ורגל עולה.
למנין שלשים מאי לאו אסיפא. ה"ה
דמני דרגל עולה למנין שלשים
היינו אסיפא אקצרו צרגל ומיפשוט
מינה דכי קצרו צרגל עולה למנין
שלשים וקשיא לרנ"ה דלמר אינו
עולה: לא ארישא. ק"ה מהדר אקצרו
שני ימים קודם הרגל רגל עולה לו
למנין שלשים דהתם ודאי עולה לו
הואיל וכבר התחיל צבצילות אצל
קצרו צרגל לא ידענא: צסחילס
הרגל. ציוס ראשון של רגל וקשיא
לרנ"ה: צכצו נתעסקו צרגל. כל
צבעה: אפילו קצרו צרגל. רגל
עולה למנין שלשים ולא מיבעיא קצרו
קודם הרגל: סנא דידן. היינו תנ"ה
א"ו צצרייתא: צמה דרבים אמורים.
צשניה נהגת אלא יוס אחד: אלא
חמשה. מהני צבעה מתי מנ"ה
דכמי צקרא (ויקרא כ"ה) צנו וצמו
אחיו ואחותו ואשתו: יחידה היא.
ול"ה ר' עקיבא דלר"ע לא סנא אציו
ואמו לא סנא שאר קרוביו: בגינזק.
מקום: רצ צר אחוה דר' חייא. דהוא
צר אחסיה דר' חייא. דרבי אח"ה
מכפרי נסא לנ"ה והוליד ממנה איציו
מתה ונשא רחל ולה צת מריש אחר
וממנה נולד רבי חייא ונשא איציו
הצת ונולד להן רצ ונמאל רצ צר
איציו צר אחוה דרבי חייא מצבוה וצר
אחמיה ממניה: כי סליק. רצ
מנערו דצבל לא"י שהיה רבי חייא
סס: א"ל. רבי חייא לרצ: אלא
קיים. ר"ל איציו אצין קיים הוא:

(א) [מוסף פ"ב] (ג) [ג'
להן] (א) [לקמן לה].
(ד) עירובין מ"ו. (ה) [ס"ג].
(ו) לעיל י"ז. י"ט: [לקמן כ"ב].
כו: עירובין מ"ו. [בסורות
מ"ט. חולין ג"ג. ז] מ"ז מ"ד.
שמחות פ"ב. ח. פסחים ד.
[פסחין ג"ה. ט] [ג'
דמשנה] (י) [שבת מ"ג].
ס' ע"ך לע"ב.

הגהות הב"ח

(א) גמ' ואמרי לה אמר ליה
ר' יוחנן ל' חייא בר אבא
ר' חייא בר אבא רב
(ב) הונא אפילו יוס אחד:
(ג) תוס' ד"ה איציו כו'
לגירסת ר"ת דר' חייא היה
שואל כו' כשהיה שואל על
אציו שלו הרה משמע כו'
כ"ל וימית משום נמק:

גליון הש"ס

גמ' אורי ליה רבי אלעזר
לרבי פדת בריה. ע"ן מה
דף ח ע"א תוס' ד"ה
ואמר ר' פדת: מש הן הן.
כע"ן זה מכות דף ס'
ע"ב: תוס' ד"ה שכבר
בו' שאין עושין הבראה
ברגל. ע"י לקמן דף כד.
ע"ב תוס' ד"ה אלא:

הגהות מהר"ב רנשבורג

[א] רש"י ד"ה תנ"ה דין
היינו תנ"ה דברייתא. י"ב
תנ"ה דמתני' נמי קאמר
שלשה ימים קודם הרגל
וא"ע ונלמד דרש"י ח"י
שפ"ו לשעמו שפ"י
במתניתין דלמשה לאו
דוקא שלשה ימים אלא
אפילו ששה אחר היינו
מתקמי צמשה דרגלים
מפסיקין שש"ה: ה"ה
צצרייתא שלשה ימים דוקא
דהא לא קמי מפסיקין ועוד
דלנינו נמי חמשים עולה
ולש"י מיושב קשיא
המוסר צדי' אמר ר' יוחנן
והפוסט ליעתם מקיים
דפירשו לעיל צמשה ימים
מפירשו דשלשה ימים
דוקא וק"ה מתי טווימי
לבעל יד דוד וכ"י צבל
שעשים לדוד:

תורה אור השלם

ו. והפסח תחובם לאכל
וכ"ל שיריבם לקנה
והעליתי על כל מתני'
שק ועל כל ראש קרח
ושמתי פאכל יחיד
ואחריה ציוס מר:
עמוד ח י

רבינו חננאל

ומסקנא דשמעון דילכתא
למעשה הנקבר אפילו
שעה אחת קודם לרגל
בטלה היינו גורת אבילות
[כדפסיק רבינא והלכתא
אפי"ו יוס אחד או שעה
אחת]. אבל (הנקבר)
הנקובר ברגל, לא חיללא
עליה אבילות אלא אחר
הרגל. וק"ש שבעת ימי
אבילות מיום טוב האחרון
שהוא יום טוב שני, ואע"ג
דלא נהיג ביה אבילות]
ועלתה לבעיה. וצורת
וראש השנה ויום
הכיפורים. מפסיקין
אבילות כרגלים. [כדפסיק
רבינא והלכתא אפילו יוס
אחד או שעה אחת].
מנצאת אומר מי שמת לו
מת בתוך הרגל, נק"ט
שבעה מיום טוב שני של
יום טוב האחרון, ואף על
פי שיום טוב שני אין נוהג
בין אבילות. וק"ש (ליה)
[ל'] מהוהו ימא דמית
ביה. ומאן דשכיב ליה
שכבא ביום טוב שני של
יום טוב האחרון או ביום
טוב שני וצורתו, ה"ה
אבילות] כן ביום, דהוא
יום קבורה, והוא
מדאורייתא, דכתיב
ואכלתי חטאת היום,
וכתיב נמי ואחריה כיום
מר, והוא יום המיתה,
הלכך יוס מיתה
מדאורייתא ויום טוב שני
דברנ"ג, אתי דאורייתא
ומבטל דברנ"ג, ונהיג ביה
אבילות כשאר יומי. מניין
לאבילות שהיא שבעה,
לשמועה רחוקה שאינה
הקיש הכתוב האכל לחם,
ומצאנו עצרת שהוא חג,
והוא יוס אחד. ת"י
שמועה קרובה נוהגת
שבעה ושלישים, שמועה
רחוקה אינה נוהגת אלא
יוס אחד. איזו קרובה ואיזו
היא רחוקה, קרובה בתוך
שלישים לקבורתו, רחוקה
לאחר שלישים. דברי ר'
עקיבא. וחכמים אמרים
אחת זו ואחת זו נוהגת
שבעה ושלישים. אמר רב
בר בר חנה אמר ר' יוחנן,
כל מקום שאתה מוצא
יחיד [מקיל] ורבים

שלשה ימים אחרונים אין רבים
מתעסקין בו. פירש
צמוספות דהוא הדין דמלכתו נעשית
ע"י אחרים: **אמר** רבי יוחנן
אפי"ו יוס אחד אפי"ו שעה אחת.
קשיא לו דלא אית ליה ל' יומן *
הלכה כחכמי משנה:

מה חג שבעה. וצירושלמי דייק
אימא שמונה כשמונה דחג
ומשני שמיני רגל צפני עלמו הוא
ומיועש לאציו אצל צבעה ימים
(בגלשית ט) לא מנ"י לאתויי דהתם
קודם קצורה היה וצירושלמי משני
דאין למדין מקודם מתן תורה והתם
צירושלמי מיייתי קרלי טו"ה:

כל מקום שאתה מוצא יחיד מקי"ל
ורבים מחמירין. והוא הדין
יחיד מחמיר ורבים מקילין הלכה
כרבים ומשום דכח"ה איירי צמיד
מקיל נקיט הכי וכל מקום לאו דוקא
דצהרבה מקומות פוסק כדברי חסיד
אומר הלכה כרבי דמסקיל אפי"ו לגבי
רבים מיהו התם היינו ריב"ל ולא רבי
יוחנן פ"י מי שהוליאוהו (עירובין מ"ו):

יחיד דהיא. ואף על גב
דלעיל נקיט ומכ"ה:
אייבו קיים. דע"ן לא השיבונק
על איציו כן פ"י צקונטרס
וקשה שהיה ל' חייא לומר ר' אמן
קיימת ולא אימא דמשמע אמו של ר'
חייא ועוד דרצ היה לו להשיב אצל
וגרסה שר"ה גורס א"ל אצל קיים
א"ל אצל קיים אימא קיימת א"ל אימא
קיימת פירש ר' חייא היה שואל על
אציו ואמו ורצ היה משיב לו על
אציו ואם שלו ואין לנו להקשות מה
לנו לומר דרצ רצ צר אחוה דרבי חייא
וצר אחמיה צבלנא לפירוש ראשון
הצילו לומר מה היה חושש ר' חייא
על אציו ועל אמו של רצ כי לפירוש
זה נמי י"ל דהנ"ך יפה שלא תאמר
מה היה לו לרצ להשיב על אציו
ואמו שלו כמו כן היה לו להשיב שאר
צני אדם קיימין אצל השתא קמי"ל
שהיה משיב לו לפי שהיה אחיו של
ר' חייא ונות לו להשיבניו צדשות
טובות דלא לימא לא וצצר לקרובים
דלאמרינן צרים פסחים (דף ג: וש)
לא וצצר לקוסים ולתמורים ו"ג אמר
ליה אצל קיים אמר ליה אימא קיימת
א"ל אימא קיימת אמר ליה אצל קיים
וכפ"ח וקע"ן שפירש ר"ח לגירסת

שכבר נתעסקו בו ברגל כללו של דבר כל
שהוא משום אבל רגל מפסיקו וכל שהוא
משום עסקי רבים אין רגל מפסיקו קברו
שלשה ימים בסוף הרגל מונה שבעה אחר
הרגל ארבעה ימים הראשונים רבים מתעסקין
בו שלשה ימים האחרונים אין רבים
מתעסקין בו שכבר נתעסקו ברגל ורגל עולה
לו מאי לאו אסיפא לא ארישא איתבייה
רגל עולה לו למנין שלשים כיצד קברו
בתחילת הרגל מונה שבעה אחר הרגל
* ומלאכתו נעשית על ידי אחרים ועבדיו
ושפחותיו עושין בצנעא בתוך ביתו ואין
רבים מתעסקין בו שכבר נתעסקו בו ברגל
ורגל עולה לו תיובתא כי אתא רבין אמר
רבי יוחנן * אפילו קברו ברגל וכן * אורי ליה
ר' אלעזר לרבי פדת בריה אפילו קברו
ברגל ת"ר * קיים כפיית המטה שלשה ימים
קודם הרגל אינו צריך לכפותה אחר הרגל
דברי רבי אליעזר וחכמים אומרים אפי"ו יוס
אחד ואפי"ו שעה אחת א"ר אלעזר בר' שמעון

* הן הן דברי ב"ש הן הן דברי בית הלל שבית
שמיאי אומרים שלשה ימים וב"ה אומרים
אפי"ו יוס אחד אמר רב הונא אמר ר' חייא בר
אבא אמר ר' יוחנן ואמרי לה אמר (ב) (ג) (ליה)
ר' יוחנן לר' חייא בר אבא ולרב הונא אפי"ו
יוס אחד אפי"ו שעה אחת רבא אמר (א) הלכה
כתנא דידן דאמר שלשה רבינא איקלע
לסורא דפרת א"ל רב חביבא לרבינא הלכתא
מאי אמר ליה אפי"ו יוס אחד * ואפילו שעה
אחת יתיב רבי חייא בר אבא ורבי אמי ור'
יצחק נפחא אקילעא דרבי יצחק בן אלעזר
נפק מילתא מבנייהו ד מנין לאבילות שבעה
דכתיב * והפכתי חגיכם לאבל מה חג שבעה
אף אבילות שבעה ואימא עצרת דחד יומא

ההוא מיבעי ליה לכדריש לקיש דאמר ר"ל משום ר' יהודה נשיאה מנין
לשמועה רחוקה שאינה נוהגת אלא יוס אחד דכתיב והפכתי חגיכם לאבל
ואשכחן עצרת דאיקרי חד יומא חג * ר"ת שמועה קרובה נוהגת שבעה
ושלשים שמועה רחוקה אינה נוהגת אלא יוס אחד * איזו היא קרובה ואיזו
היא רחוקה קרובה בתוך שלשים רחוקה לאחר שלשים דברי ר"ע וחכמים
אומרים אחת שמועה קרובה ואחת שמועה רחוקה נוהגת שבעה ושלישים
אמר רבה בר בר חנה א"ר יוחנן * כל מקום שאתה מוצא יחיד מקיל
ורבים מחמירין הלכה כרבים חוץ מו"ש שאע"פ שרבי עקיבא מקיל וחכמים
מחמירין * הלכה כרבי עקיבא * דאמר שמואל הלכה כדברי המקיל באבל
רב חנינא אתיא ליה שמועה דאבוה מבי חזאי אתא לקמיה דרב חסדא
אמר ליה שמועה רחוקה אינה נוהגת אלא יוס אחד רב נתן בר אמי
אתא ליה שמועה דאימיה מבי חזאי אתא לקמיה דרבא אמר ליה הרי
אמרו שמועה רחוקה אינה נוהגת אלא יוס אחד בלבד איתבייה במה
דברים אמורים בחמשה מתי מצוה אבל על אביו ועל אמו שבעה
ושלשים אמר ליה יחידהא היא ולא סבירא לן כוותיה דתנאי * מעשה
ומת אביו של רבי צדוק בגינזק והודיעוהו לאחר שלש שנים ובא ושאל
את אלישע בן אבויה וקנים שעמו ואמרו נהוג שבעה ושלישים וכשמת
בנו של רבי אחייה בגולה ישב עליו שבעה ושלישים אינו והא * רב בר אחוה
דרבי חייא דהוא בר אחתיה דר' חייא כי סליק להתם אמר ליה אבא קיים

ר"ת (ב) רבי חייא היה שואל על אציו ואמו שלו והוא משיב על אציו ואמו של ר' חייא היה משיב לו
אצל קיים כשהיה שואל על אציו שלו משום דהוא משמע שהיה משיב על אציו של רבי חייא שהיה רגיל לקרות אציו אצל:
מחמירין הלכה כמחמירין, חוץ מו"ש, שאע"פ שר' עקיבא מקיל וחכמים מחמירין, הלכה כר' עקיבא. דאמר שמואל הלכה כדברי המקיל באבל.
באבל. הוא דנתיא, במה דברים אמורים כי שמועה רחוקה אינה נוהגת אלא יוס אחד, והן בנו ובתו אחיו ואחותו ואשתו. אבל על אביו ועל אמו, אפי"ו שמועה
רחוקה נוהגת שבעה ושלישים. לית הלכתא כותיה, דהא יחידהא היא, כלומר אלישע בן אבויה ור' יקנים שהיו עמו והורו בשמועה רחוקה לנהוג שבעה ושלישים, יחידים הן, ולא סבירא לן כותיהו. דהא רב חסדא
ורבה הורו על אביו ועל אמו בשמועה רחוקה שלא לנהוג אלא יוס אחד.

מוסף רש"י

שמועה קרובה נוהגת
שבעה. להלכה ולמעשה,
ושלשים. לתקופות
וגניזון מיום צמשה לו
(עירובין מ"ו). רב בר
אחור דר' חייא דהוא
בר אחתיה דר' חייא.
איציו אציו של רצ אחיו של
ר' חייא היה מן האכ
דלאמרינן ע"ק דסנהדרין
(ה) איציו ותנ"ה ושלש
ומתא ור' חייא כוליה צני
ד"ה אלא מכפרי הו, ואימא
שהיה אמו של רצ אחור
של ר' חייא היתה מן האס
(פסחים ד). כי סליק. רב
מנינו, מנבל לנ"ך וט"ה,
שהיה ר' חייא סס, אמר
ליה. ר' חייא לרצ איציו
אצין הוא קיים (פסחים ד).

הוא מביעי ליה לכדריש לקיש דאמר ר"ל משום ר' יהודה נשיאה מנין
לשמועה רחוקה שאינה נוהגת אלא יוס אחד דכתיב והפכתי חגיכם לאבל
ואשכחן עצרת דאיקרי חד יומא חג * ר"ת שמועה קרובה נוהגת שבעה
ושלשים שמועה רחוקה אינה נוהגת אלא יוס אחד * איזו היא קרובה ואיזו
היא רחוקה קרובה בתוך שלשים רחוקה לאחר שלשים דברי ר"ע וחכמים
אומרים אחת שמועה קרובה ואחת שמועה רחוקה נוהגת שבעה ושלישים
אמר רבה בר בר חנה א"ר יוחנן * כל מקום שאתה מוצא יחיד מקיל
ורבים מחמירין הלכה כרבים חוץ מו"ש שאע"פ שרבי עקיבא מקיל וחכמים
מחמירין * הלכה כרבי עקיבא * דאמר שמואל הלכה כדברי המקיל באבל
רב חנינא אתיא ליה שמועה דאבוה מבי חזאי אתא לקמיה דרב חסדא
אמר ליה שמועה רחוקה אינה נוהגת אלא יוס אחד רב נתן בר אמי
אתא ליה שמועה דאימיה מבי חזאי אתא לקמיה דרבא אמר ליה הרי
אמרו שמועה רחוקה אינה נוהגת אלא יוס אחד בלבד איתבייה במה
דברים אמורים בחמשה מתי מצוה אבל על אביו ועל אמו שבעה
ושלשים אמר ליה יחידהא היא ולא סבירא לן כוותיה דתנאי * מעשה
ומת אביו של רבי צדוק בגינזק והודיעוהו לאחר שלש שנים ובא ושאל
את אלישע בן אבויה וקנים שעמו ואמרו נהוג שבעה ושלישים וכשמת
בנו של רבי אחייה בגולה ישב עליו שבעה ושלישים אינו והא * רב בר אחוה
דרבי חייא דהוא בר אחתיה דר' חייא כי סליק להתם אמר ליה אבא קיים

ר"ת (ב) רבי חייא היה שואל על אציו ואמו שלו והוא משיב על אציו ואמו של ר' חייא היה משיב לו
אצל קיים כשהיה שואל על אציו שלו משום דהוא משמע שהיה משיב על אציו של רבי חייא שהיה רגיל לקרות אציו אצל:
מחמירין הלכה כמחמירין, חוץ מו"ש, שאע"פ שר' עקיבא מקיל וחכמים מחמירין, הלכה כר' עקיבא. דאמר שמואל הלכה כדברי המקיל באבל.
באבל. הוא דנתיא, במה דברים אמורים כי שמועה רחוקה אינה נוהגת אלא יוס אחד, והן בנו ובתו אחיו ואחותו ואשתו. אבל על אביו ועל אמו, אפי"ו שמועה
רחוקה נוהגת שבעה ושלישים. לית הלכתא כותיה, דהא יחידהא היא, כלומר אלישע בן אבויה ור' יקנים שהיו עמו והורו בשמועה רחוקה לנהוג שבעה ושלישים, יחידים הן, ולא סבירא לן כותיהו. דהא רב חסדא
ורבה הורו על אביו ועל אמו בשמועה רחוקה שלא לנהוג אלא יוס אחד.

ר"ת (ב) רבי חייא היה שואל על אציו ואמו שלו והוא משיב על אציו ואמו של ר' חייא היה משיב לו
אצל קיים כשהיה שואל על אציו שלו משום דהוא משמע שהיה משיב על אציו של רבי חייא שהיה רגיל לקרות אציו אצל:
מחמירין הלכה כמחמירין, חוץ מו"ש, שאע"פ שר' עקיבא מקיל וחכמים מחמירין, הלכה כר' עקיבא. דאמר שמואל הלכה כדברי המקיל באבל.
באבל. הוא דנתיא, במה דברים אמורים כי שמועה רחוקה אינה נוהגת אלא יוס אחד, והן בנו ובתו אחיו ואחותו ואשתו. אבל על אביו ועל אמו, אפי"ו שמועה
רחוקה נוהגת שבעה ושלישים. לית הלכתא כותיה, דהא יחידהא היא, כלומר אלישע בן אבויה ור' יקנים שהיו עמו והורו בשמועה רחוקה לנהוג שבעה ושלישים, יחידים הן, ולא סבירא לן כותיהו. דהא רב חסדא
ורבה הורו על אביו ועל אמו בשמועה רחוקה שלא לנהוג אלא יוס אחד.

(א) כל דברי רבינו אלו הונא צ"ח מציין סימן מ"ב וכן דעת רבינו וכן אלפס ז"ל וע"ש צ"ח ובלש"מ מ"ש ע"ה.